

Ziekenhuizen Hypermodern medisch centrum in Sittard breekt met tradities

Een van de servicebalies in het Orbis Medisch Centrum. Foto's Chris Keulen

Veel mediabelangstelling voor Wes Noblesse, de eerste die, zaterdag, geboren werd in het OMC.

De computergestuurde kledingcentrale in de kelder biedt medisch personeel 6.000 kledingsets.

Computerfaciliteiten in de 'huiskamer'; achter de schuifdeuren eenpersoonspatiëntenkamers.

Een 'goed hotel' voor zieke mensen

Het ziekenhuis van de 21ste eeuw. Die pretentie heeft het Orbis Medisch Centrum in Sittard. Digitaal en efficiënt, maar met warme kleuren. Dit weekinde kwamen de eerste patiënten.

Door onze correspondent PAUL VAN DER STEEN

SITTARD, 2 FEBR. Enige aversie tegen ziekenhuisbezoek zal er altijd wel blijven. Maar het Orbis Medisch Centrum (OMC) in Sittard, dat zichzelf afficheert als het ziekenhuis van de 21ste eeuw, probeert het grootste deel van de weezin weg te nemen. Verdwenen zijn de zalen zonder privacy, de kil aandoende gangen, het gekriool van witte jassen. Elke patiënt heeft een eenpersoonskamer, een eigen badkamer en een bedbank zodat er iemand kan blijven slapen. De patiëntenkamers komen uit op een gemeenschappelijke huiskamer. Dokters en verplegend personeel hebben hun eigen liften. Die worden ook gebruikt door de robotwagentjes die eten, medicatie en linnengoed aan- en afvoeren. Flitsend en hypermodern, maar uiteindelijk ook voordelig. Ludov

Jansen, bestuursvoorzitter van zorgorganisatie Orbis, eigenaar van het gloednieuwe ziekenhuis: „Personeelskosten vormen nu zo'n 65 procent van de begroting. Dankzij automatisering en nieuwe processen in het ziekenhuis kan dat terug naar minder dan 50 procent. Dat is ook handig met het oog op het voorziene tekort aan personeel in de zorg.”

OMC-directeur Cees Sterk: „Tachtig procent van wat wij doen

Personeelskosten fors lager door automatisering

is standaarddienstverlening. Dat kun je dus ook verregaand standaardiseren.”

Dat heeft wel immense investeringen gevergd in automatisering. Veel systemen zijn bovendien dubbel uitgevoerd; een ziekenhuis kan zich geen storingen in bijvoorbeeld de hartbewaking permitteren. Geen Nederlands ziekenhuis heeft zoveel bandbreedte voor zijn computers.

Al die techniek moet de patiënt bespaard blijven. Oké, hij heeft

een eigen computer om jaloezieën, deuren en tv te bedienen en zijn menu uit te zoeken. Maar verder mag hij niet veel merken van het gedigitaliseerde en papierloze ziekenhuis, waar het elektronisch patiëntendossier al een feit is. Hij moet vooral ook niet het idee krijgen een nummer te worden. „Integendeel”, zegt Sterk. „Mensen moeten het gevoel hebben dat ze te gast zijn in een goed hotel. We hebben ook expres warme kleuren gebruikt en natuurlijke materialen als hout en natuursteen.”

Minister Els Borst (D66, Volksgezondheid) constateerde tien jaar geleden dat het anders moest met de ziekenhuisbouw in Nederland. De patiënt moest centraal staan, en de plannemakers zouden veel meer ict moeten toepassen. Meer geld kon ze niet bieden, wel de garantie dat 'anders denken' niet te veel belemmerd zou worden door wetten en regels.

Orbis haptie toe en werkte tussen 1999 en 2004 aan een plan. Sterk: „Wij zijn gaan kijken in andere ziekenhuizen, maar vooral ook in andere bedrijven, naar technologieën die hier toepasbaar zouden kunnen zijn.” In 2004 begon de bouw. Dit weekinde verhuisden de patiënten van het oude Maastrandziekenhuis in Sittard

naar het OMC.

Het complex – een ziekenhuis met 425 bedden, een inrichting voor revalidatie en één voor geestelijke gezondheidszorg, plus onderdak voor zorgverstrekkers – heeft inclusief inrichting 370 miljoen euro gekost, zo'n 20 à 25 procent meer dan een klassiek ziekenhuisgebouw.

Op zichzelf hoeft dat geen probleem te zijn, zegt bestuursvoorzitter Jansen. De meerkosten moe-

Bouw tot 25 procent duurder dan een klassiek ziekenhuis

ten in de exploitatie worden terugverdiend. „Bij andere ziekenhuizen die het voorbeeld willen volgen, kan het goedkoper, omdat zij minder hoeven te pionieren.”

Orbis worstelt wel met de erfenis van een misverstand dat afgelopen september flink uit de hand liep. Aannemers grendelden toen een deel van de nieuwbouw af wegens een betalingsachterstand van 25 miljoen euro. Dat leverde vertraging op, waardoor de verhuizing moest worden uitgesteld. Or-

bis gaf de schuld aan de banken, die een krediettoezegging van 370 miljoen euro niet volledig zouden zijn nagekomen. Die zeiden dat ze slechts 190 miljoen hadden beloofd. Uiteindelijk moest Orbis erkennen dat er geen spijkerharde afspraken waren, en moest het bij het begin van de kredietcrisis op zoek naar financiering voor 180 miljoen euro. De missie slaagde, maar de prijs is dat het hele concern, inclusief thuiszorg, zorg- en verpleegthuizen, flink moet bezuinigen. Bovendien geldt het krediet slechts voor een jaar. Orbis moet straks opnieuw in onderhandeling met de banken.

Jansen verwacht een forse opgave, maar „tegen die tijd moeten we kunnen laten zien hoezeer de kosten door de moderne bedrijfsvoering teruglopen, en dat we in de plus uitkomen”.

Het OMC trekt belangstelling uit de hele wereld. Volgens directeur Sterk behoort zijn ziekenhuis tot de tien modernste ter wereld. Ook in Limburg geldt het als een bezienswaardigheid. Op een open dag voor familie en bekende van personeel kwamen onlangs tienduizend mensen af. Wie de komende tijd wordt opgenomen, heeft waarschijnlijk ook geen klagen over gebrek aan bezoek.